

Tribuna Socialistă

ABONAMENTUL: Pe an 40 cor. Pe jum. an 20 cor. Pe un sfert de an 10 cor. Pe o lună 3-50 cor. Abonamentul la mai multe exemplare pe an 32 cor. PENTRU STREINĂTATE: Pe an 50 cor. (10 Dolari).

Organul Partidului Socialist din Ardeal, Banat și Ținuturile Ungurene.

Apare de două ori pe săptămână: Jola și Duminica.

Orice scrisori și bani sunt a se trimite pe adresa: TRIBUNA SOCIALISTĂ, Sibiu, Strada Rosenanger Nr. 14. — Tot aici se primesc și reclame cu prețuri moderate. — Manuscrisele nu se înapoiază.

Tovarăși! Din micile voastre venituri subscrieți pentru fondul electoral cât mai grabnic, ca lupta partidului nostru la alegeri să fie dusă cu mai multă izbândă.

Pacea cu Austria și România

Mercuria trecută s'au pus pecețile la Saint-Germain pe tratatul de pace cu Austria. Și prin aceasta s'a consfințit descompunerea desăvârșită deja a vechei Austriei. Din cuprinsul monarhiei habsburgice s'au creiat câteva state noi și s'au rotunzit teritoriile altor state vecine.

Credința noastră este, că din pricina condițiilor economice date, a greutăților financiare impuse și a revendicărilor naționale jignite, noua configurație care înlocuiește Austro-Ungaria, e sortită să aibă soarta creațiilor asemănătoare ale marelui revoluții franceze și ale lui Napoleon I: Să dispară sau să se modifice.

Aceasta cu atât mai mult cu cât nu numai cei direct interesați sunt nemulțumiți cu situația ce li s'a creat, dar chiar făuritorii tratatului nu sunt înțeleși între ei. Fiecare are interesele deosebite, dacă nu opuse și noua hartă a Europei Centrale e rezultatul unui compromis între cei mari. Nu mai vorbim de convingerea noastră nestrămutată, că revizuirea tuturor tratatelor elaborate azi de reprezentanții capitalismului, va fi făcută într-o vreme nu prea îndepărtată de către însăși poezile interesate și conform cu interesele masselor.

Totuși tratatul s'a semnat. Austria, mica republică vieneză, a recunoscut prin semnătura delegațiilor săi, amestecul înțelegerii în treburile sale lăuntrice și-a admis pretenția acesteia de a nu se alipi Germaniei.

A făcut-o pentru că eră silită, pentru că o țară ca Austria de azi, o țară care nu are hrană, îmbrăcăminte, combustibil și altele, decât în măsura pe care i le acordă Antanta, o țară dependentă economică până în cele mai mici amănunte, nu poate face politică independentă.

De aceea, și numai de aceea, republica vieneză a primit și a semnat pacea. Tratatul acesta ne interesează însă direct pe noi. În afară de mărirea teritorială pe care ne-o aduce, se cerească a ni se impune condiții de natură a pecetui atârănarea noastră de marile state capitaliste învingătoare.

Intr'adevăr ni se cere să primim dispozițiile pe care le vor judeca necesare marile puteri pentru a apăra minoritățile, pentru asigurarea libertății tranzitului și pentru crearea unui regim „echitabil“ comerțului apusan.

In principiu nu se poate obiecta nimic. Apărarea minorităților, libertatea tranzitului și regimul comercial, mai ales când e „echitabil“, sunt lucruri frumoase.

Nu mai că lucrurile se schimbă atunci când apărarea minorităților devine un pretext spre a se putea amesteca în treburile lăuntrice ale României și când „inserând dispozițiile pe care le vor crede necesare, marile puteri din Apus“, reprezentând interesele capitaliștilor lor, ne vor aduce într-o completă dependență economică de ele.

Și nu avem nici o clipă îndoială, că aceasta o urmăresc, iar nu apărarea unor principii. Dacă ar mai fi nevoie de vreo dovadă, ar fi îndestulător tratatul dela St.-Germain, care interzice Austriei de a dispune singură de ea și proclamă totdeodată dreptul de autodeterminare al popoarelor.

Dar dacă aceasta e situația pe care vrea să ne-o impună capitalul străin, nu e mai puțin adevărat, că politica de rezistență, propovăduită de capitalul nostru, nu trebuie privită nici ea ca o politică de apărare a libertăților noastre, ca o politică de principii. Ce înseamnă libertatea și principiile pentru acei cari susțin politica de rezistență

față de străinătate, ne-o dovedesc chiar ei în purtarea lor înlăuntru.

Rezistența aceasta e rezistența capitalului românesc în fața capitalului internațional.

Aceasta nu ne poate face însă să uităm, că muncitorimea din România are tot interesul ca în luptele sale să aibă în față ca protivnicul tânăru capital românesc, iar nu pe cel american sau englez.

Totuși politica de rezistență, oricât ar corespunde intereselor de clasă ale proletariatului, ne apare cu neputință. De aceea, cu toate că la Saint-Germain România n'a semnat pacea săptămâna trecută, totuși vom semna și noi pacea. Mai curând sau mai târziu, nu are însemnătate, dar o vom semna.

Totuși nu putem încheia fără a mai arăta odată fățarnicia politicii numite „de principii“.

Cine nu-și amintește cauza pentru care luptă Antanta? Desrobirea micilor popoare, înlăturarea războaielor, întonarea dreptului și mai câte.

Azi micile popoare gem sub greutatea datoriilor de război, semnează clausele impuse de marea capital victorios, balcanizarea Europei crează nenumărate cauze de conflicte armate iar dreptul...

Dreptul... Principiile... Cine își mai amintește de cele 14 puncte și o anexă ale lui Wilson? Cine mai crede în sinceritatea marelui apostol american? Nimeni!

Oricare om politic burghez ar semna astăzi fraza profetică aruncată de Lenin în ziua când Wilson și-a formulat programul:

— Wilson e omul cel mai fățarnic pe care l-a cunoscut istoria.

Serban Voinea.

Căderea guvernului Brătianu.

Cauzele căderii. — Ce guvern va veni.

D-l Maniu e desemnat de prim-ministru.

Am amintit în numărul trecut că guvernul Brătianu și-a dat demisia. Regele a primit această demisie și acum urmează a se alcătui noul guvern.

Cauza căderii lui Brătianu e încurcătura în care guvernul lui a dus țara la Conferința de pace. Aceasta o spune însuși Brătianu în scrisoarea sa ce-a înaintat o regelui și în care-și motivează abdicarea, spunând:

„Consiliul suprem al Marilor Puteri, cari a înlocuit Conferința de pace a statelor aliate n'a ținut seamă de tratatul nostru dela 1916 și a hotărât să impună României condițiuni pe care ea nu le poate primi deoarece sunt incompatibile cu demnitatea, neatârănarea și interesele sale politice și economice“.

E știut anume că'n tratatul de pace cu Austria, care a fost încheiat săptămâna trecută, României i se impun îndatoriri foarte grele și primejdioase cu privire la drepturile minorităților naționale, precum și'n ce privește intrarea capitalului străin în țară.

Brătianu n'a reușit să convingă pe cei dela conferința de pace de dreptatea României și'n felul acesta la Paris s'au luat hotărârile ce s'au luat față de noi. Iar prin faptul că Brătianu a respins invitarea de a ieși și el în numele României tratatul de pace cu Austria, s'a produs chiar o îndușmănire între Aliați (țările asociate cari au luptat împotriva Germaniei) și România, care îndușmănire poate avea alte urmări neplăcute.

Din cauza aceasta guvernul lui Brătianu a fost silit să-și ia tălpășița și să plece, lăsând locul altui guvern, care va trebui să încerce a duce la îndeplinire ceia ce el n'a putut.

Alt motiv al căderii guvernului Brătianu e și neînțelegerea cauzată de ocuparea Budapestei. În Apus și mai cu seamă în America și'n Anglia intrarea românilor în capitala Ungariei n'a stârnit nici pe departe bucuria aceea nemărginită, de care ne povesteau zările din București și din Ardeal. Din contră aliații la început au somat guvernul român să oprească trupele de-a intra în Budapesta, iar mai târziu prin nenumărate note trimise la București protestau contra condițiilor de armistițiu pe care România le-a impus Ungariei. Aceste condiții prevedeau că Ungaria este datoare a predă României întreg materialul său de război, apoi o parte foarte însemnată a materialului industrial, mașini, mărfuri, apoi cereale și vite. Aliații susțineau că România n'are dreptul de a revizui și de a lua singură întreg materialul ce-l găsește în Ungaria, căci acest material

se cade a fi împărțit între toate statele asociate. Deoarece România nu voia să se supuie dorinței și poruncii Aliaților, aceștia i-au trimis chiar un ultimatum, amenințându-o că vor lua măsuri de constrângere împotriva ei. Chiar acum se află la București un trimis al Aliaților, englezul George Clerk, care a venit anume spre a îndupleca pe români să încezeze cu revizuirile din Ungaria.

Aceștia sunt, în scurte cuvinte, cauzele principale ale căderii lui Brătianu, despre care „Socialismul“ din București zice: „Guvernul Brătianu s'a prăbușit, lăsând în urmă-i o situație lamentabilă (de plâns). Cu gândul la corțelul neîncetelor bunătăți cu cari ne-a copleșit în decursul rodniciei sale activități, — cenzura, sequestrarea localurilor noastre, arestări, schingiuiri, etc. — îi urăm după un vechiu obicei: Fie-i țărâna precum i-au fost păcatele!“

D-l Maniu — urmașul lui Brătianu.

Deși au trecut câteva zile decând guvernul lui Brătianu și-a dat demisia, nu se știe nici azi cu siguranță cine va lua locul.

La București consfătuirile se țin lanț. Toate partidele de acolo luptă din răspuțeri spre a ajunge la putere. Liberalii n'ar vrea să fie înlăurați cu totul și s'ar împăca cu gândul ca viitorul guvern să fie prezidat de un bărbat din provinciile noi, cum e d-l Maniu, iar în guvernul acesta înăvruirea lor să nu sufere mare știrbire. Partidul lui Take Ionescu și al generalului Averescu, la cari s'a alăturat și boierul Iancu Flondor din Bucovina, precum și câțiva bătălii politici din Basarabia, ar dori însă ca liberalii să fie cu desăvârșire înlăurați alcătuirându-se un guvern nou, care să caute o împăcare grabnică cu Aliații, iscăind tratatul pe care Brătianu l'a respins.

Intre aceste două curente mărginașe se află părerea ardelenilor, cari se frunte cu d-l Maniu, ar dori să se formeze un guvern compus din reprezentanții tuturor partidelor, care ar încerca apoi încă odată la Paris spre a schimba condițiile dăunătoare ce ni-se impun, iar intrucât pacea ar trebui iscalită, răspunderea pentru aceasta să fie suportată de toate partidele.

Deși până'n momentul de față n'aveam știri sigure despre felul cum plănuesc cei dela București să deslege criza amintim și noi că'n timpul din urmă tot mai mult se crede că d-l Maniu va primi însărcinarea din partea regelui de-a alcătui noul guvern. Rămâne să vedem intrucât îi va reuși prezidențului Consiliului Dirigent de-a corespunde așteptărilor ce se leagă de el.

Politica.

Starea de asediu și alegerile.

Nici până'n ziua de azi starea de asediu n'a fost suspendată.

Consiliul Dirigent, adică partidul național se vede că nici n'are de gând să o ridice, deoarece asta i-ar îngreuna numai situația la alegeri.

Ținem să stabilim lucrul acesta,

Partidele opoziționiste din România.

Partidul d-lui Take Ionescu și partidul generalului Averescu au hotărât, că nu iau parte la alegeri, intru cât acestea se vor ține la 5 Octomvrie.

În urma acestei hotărâri se crede că în România alegerile se vor amâna, ceea ce ar fi foarte bine să se facă și în Ardeal.

Partidul național

desfășură pretutindeni o propagandă ca în vremuri bune. În toate părțile se țin adunări populare, îndemnându-se poporul să voteze la alegeri pe candidații partidului național.

N'avem nimic împotriva propagandei acesteia, căci aflăm de natural ca fiecare partid să propage ideile sale, însă întrebăm:

— Cum se îngăduie, cu toată starea de asediu și contrar ordonanțelor date de Comandamentul militar, ca partidul național să chemhe întruniri publice. Iar dacă aceasta e permis pentru partidul național, de ce oprește același lucru partidului socialist?

Nu-și închipuie cei cari fac așa ceva că nelegiuirile se răzbuună?

Impărțirea cercurilor electorale.

Luoru întârziat și meșteșugit.

Iată în sfârșit și împărțirea cercurilor.

Mai sunt două săptămâni până la alegeri și abia acum se publică decretul despre noua împărțire a cercurilor electorale. De ce a fost lipsă ca decretul acesta să întârzie atât de mult, nu putem înțelege. Ce pregătire se va putea face acum în două săptămâni? Partidul național s'a putut pregăti, căci avea cunoștința de mai înainte despre felul cum se vor croi cercurile. Sunt fixați deja și candidații partidului național în cele mai multe locuri. Celelalte partide și mai cu seamă partidul socialist n'au putut ține însă nici până acum, și nu pot ține nici în ziua de azi cel puțin o singură adunare de organizare în vederea alegerilor. Astfel sunt stările și astfel se prezintă mult trimbițata libertate și democrație a domnilor noștri naționaliști, cari ajunși la putere nu se deosebesc întru nimic de cei mai învechiți reacționari

Dar dacă a întârziat atât de mult împărțirea cercurilor, să vedem totuși cum e făcută. Fiind cu neputință a cercetă cu deamănuntul așa repede toate cercurile făcute de d-l Suci, vom cercetă numai vreo câteva, spre a ne putea convinge de spiritul ce l'a condus pe legiuitor când a făcut împărțea aceasta atât de întortochiată.

Iată cercul Reșița. Se știe că Reșița e centru mare industrial, cu zeci de mii de lucrători. În jurul Reșiței sunt sate în cari iarăși muncitorii predomină. Făuritorul cercului Reșița a știut-o aceasta foarte bine și de aceea a alăturat la Reșița sate îndepărtate ca Zorlențu-mare, Brebul, Valea boulii de lângă Caransebeș, ca astfel să contrabalanseze numărul muncitorilor din Reșița.

Alte sate, cari sunt numai la o îndepărtare de 3—4 kilometri de Reșița, cari dacă ar fi fost alăturate la Reșița, ar fi putut scoate cu siguranță un deputat socialist, au fost gupate în jur de comuna Crașova, la care s'au alăturat iarăși câteva sate din îndepărtare, spre a asigura și aici la tot cazul reușita unui candidat naționalist.

Același lucru s'a făcut și cu alte cercuri din județul Timiș, Arad, Bihor, Sălaj, Sătmar și altele, unde minoritățile naționale au fost grupate în așa fel ca să nu primejduiască reușita candidaților oficiali ai partidului național. O pildă foarte mult grațioasă în privința aceasta e cercul Delta din județul Timiș, la care a fost alăturată comuna șvabească Liebling, cu toate că această comună se află la o depărtare de vreo 30 kilometri de Delta și n'are nici o legătură cu celelalte comune din cerc.

E o lucrare meșteșugită, care la prima vedere dovedește că s'a făcut cu scopul de-a favoriza în tot locul pe candidații partidului național. Acum se explică de ce domni din partidul național au fost la Marele Sfat împotriva sistemului proporțional, cu cercuri mari, căci se temeau că în felul acesta rezultatul alegerilor ar fi avut cu totul altă înfățișare, iar partidele celelalte, mai cu seamă partidul socialist și-ar fi putut trimite în parlament un număr de deputați, care să fie în raport cu numărul aderenților săi.

Candidații partidului socialist vor avea de grije ca'n lupta alegerilor să arate poporulului nedreptatea ce s'a făcut și'n cazul acesta.

Pentru orientarea tovarășilor de pretutindeni, iată cum au fost alcătuite cercurile cari ne interesează pe noi mai mult:

Județul Hunedoarei.

Cercul Brad.

Constă din comunele plășii Brad, afară de secretariatul Băița.

Cercul Deva.

Constă din orașul Deva și comunele secretariatelor Pestiușul-mare, Băcia, Hărău Șoimușul-mureșan, Simeria (Piști), Sântuhalm.

Cercul Băița.

Constă din comunele secretariatului Băița, ale plășii Brad, apoi comunele secretariatelor Mălișoara, Căianul-de-jos, Buruiene, Certejude-sus ale plășii Deva și comunele secretariatului Vorța al plășii Iliș.

Cercul Hunedoara.

Constă din orașul Hunedoara și comunele plășii Hunedoara, afară de cele aparținătoare secretariatelor Pestiușul mic și Cerbel.

Cercul Petroșeni.

Constă din comunele, cari aparțin secretariatelor Petroșeni și Petrița.

Cercul Lupeni.

Constă din comunele secretariatelor Lupeni, Uricani, Hobiceni, Vulcan și Livezeni.

Județul Carașseverin.

Cercul Lugoj.

Constă din orașul Lugoj și comunele secretariatelor Boldur, Herendești, Coșteul-mare și Sărăzani.

Cercul Bocșa-montană.

Constă din comunele secretariatelor Bocșa-montană, Dognecea, Königsgnaden (Chirei), Fișeș, Bocșa germană, Doctin și Furlug, ale plășii Bocșa-montană și comunele secretariatului Scaș ale plășii Oravița.

Cercul Reșița.

Constă din orașul Reșița și comunele secretariatelor Zorlențu-mare, Delinești, Soceni, Târnova și Prebul din plasa Reșița, apoi comunele secretariatului Valea-boulii al plășii Timiș-Sacul.

Cercul Crașova.

Constă din comunele secretariatelor Crașova, Văliug, Goruța, Crușova, Reșița-jur și Călnic din plasa Reșița-montană și comunele secretariatelor Comoriște și Ciudanovița din plasa Oravița.

Cercul Oravița.

Constă din comunele secretariatelor Oravița, Ciclova-montană, Ciclova-română, Greovați, Broșteni, Ticvanul-mare, Anina, Cacova, Maidan și Oravița-română.

Cercul Sasca.

Constă din comuna plășii Jam.

Județul Alba-de-jos.

Cercul Uioara.

Constă din comunele plășii Uioara.

Cercul Abrud.

Constă din orașul Abrud și comunele plășii Roșia-Montană.

Cercul Ighiu.

Constă din comunele plășii Ighiu.

Județul Sătmar.

Cercul Baia-mare.

Constă din orașul Baia-mare, comunele secretariatelor Ardușat (Erdőszáda), Făcaș (Farkasaszó), Mocira (Láposhideghut) și Tăuții-de-jos (Miszótfalu), ale plășii Baia-mare; comunele secretariatelor Săcălășeni și Coaș, ale plășii Șomcuta-mare și comunele secretariatului Ciocârlău (Nagysiklós), ale plășii Seini.

Cercul Baia-Sprie.

Constă din orașul Baia Sprie și comunele secretariatelor Capric, Fernezeiu, Dănești, Tăuții de sus și Dumbrăvița.

Județul Brașov.

Cercul Brașov.

Constă din orașul Brașov.

Cercul Codlea.

Constă din comunele secretariatelor Codlea, Satul nou, Hălchiu, Cristian, Vălcăni și Ghimbav ale plășii Brașov; comunele secretariatelor Prejmer, Bod, Hărman și Sănetru, ale plășii Feldioara și Râșnovul săsesc din județul Brașov.

Județul Făgăraș.

Cercul Făgăraș.

Constă din orașul Făgăraș și comunele secretariatelor Galați, Beclean, Iași, Lisa, Berivoiu-mare, Pojorta, Vaida recea și Voila ale plășii Făgăraș.

Cercul Arpașul-de-jos.

Constă din comunele plășii Arpașul-de-jos.

Cercul Bran.

Constă din comunele plășii Bran; secretariatul Șinca-nouă al plășii Șercaia și Râșnovul românesc din jud. Brașov.

Județul Sibiu.

Cercul Sibiu-centru.

Constă din orașul Sibiu, fără suburbiile circumscrispției a doua.

Cercul Cisnădia.

Constă din orașul Sibiu, aflător între incl. str. Wachsmann, Holz și Neppendorfer; între excl. Feldgasse până la str. Roli; Reusbach și str. Fluss, între oraș Fabrik și Cibin; suburbiul malului drept al Cibinului de la excl. str. Lohmühl până la excl. str. Fabrik; comunele secretariatelor Șura-mică, Turnișor, Gușterița, Cisnădia și Cisnădioara.

Județul Arad.

Cercul Peica română.

Constă din comunele plășii Peica și comunele secretariatelor Curtici, Macea, Mică-laca și Murășel.

Cercul Chișineu.

Constă din comunele secretariatelor Chișineu, Adea, Erdeiș, Nădab, Cinteiu, Sinitea, Zărând, Cherețuș, Țipari, Sântea și Mișca.

Cercul Ineu.

Constă din comunele plășii Ineu afară de comunele Cerneiu, Somuscheș, Apateiu și Berecheiu.

Județul Timiș.

Cercul Ciocova.

Constă din comunele Parța, Sighet, Jebel, Obad, Ciocova, Petroman, Folia, Voitec, Cebza, Dinș, Ivanda, Denta, Breștia, Omor și Opațița.

Județul Sălaj-Dobâca.

Cercul Dej.

Constă din orașul Dej și comunele secretariatelor Ocna Dejului, Ghochișul-de-jos, Zapârț, Maia și Bogata-de-sus.

Cercurile din orașe.

Orașele Cluj, Oradea-mare, Arad și Timișoara vor alege fiecare câte doi deputați cu vot proporțional.

Către comisiile electorale cercuale.

Tovarășii de pretutindeni să știe, că decarațiunile de candidatură ale partidului nostru, înainte de-a fi depuse la președintele așezării, trebuie să fie înaintate comitetului executiv în Sibiu, care se va pronunța asupra lor.

Invităm comisiile electorale cercuale, ca conform acestei dispoziții să-și fixeze candidații și să facă cunoscut cât mai repede acest lucru comitetului executiv.

Intâmpinarea României către Conferința de pace.

De ce nu semnează România tratatul. E știut că România n'a iscălit tratatul de pace cu Austria, ceea ce înseamnă că nu-l primește.

Odată cu refuzul de a semnă Pacea cu Austria, delegația română dela Paris a înaintat Conferinței de pace o întâmpinare a guvernului român, în care arată motivele pentru care România nu poate semnă pacea cu Austria.

Începând prin a recapitulă împrejurările în cari România a intrat în război, nota delegației de pace spune:

„Operațiunile armatelor ei au atras pe frontul român mai mult de 40 de divizii și au scos din luptă peste 200 mii soldați înarmăți.

România a pierdut peste 300 mii de soldați adică aproape 1/20 din populațiunea ei totală, iar cu civilii morți de boli, de mizerie, de foamete, ea a pierdut mai mult de 1/10 din populațiunea ei totală. Pe lângă aceasta ea a avut să suferă o ocupațiune grea care a devastat o parte din teritoriul ei și a scuturit cu desăvârșire cealaltă parte.

Urmând mai departe întâmpinarea guvernului român spune, că proiectul de tratat pe care Marile Puteri vor să-l impună României, stabilește un regim de control și netărnare mărginită, care nu corespunde cu situația Regatului dinainte de război nici cu raporturile internaționale normale dintre statele suverane.

Amintesc că Consiliul Marilor Puteri, fără a ține seamă de tratatul din 1916 și de hotărârile dela Alba-Iulia, a împărțit Banatul în trei părți, ceea ce va fi un izvor neînclătural de conflicte. La fixarea granițelor din spre Ungaria deasemenea nu s'a luat în seamă hotărârile tratatului dela 1916, neținându-se seamă nici de condițiile economice locale, nici de asigurarea necesară a liniei ferate care se întinde dealungul graniței.

Mai departe zice că articolul din proiectul de tratat cu Austria privitor la drepturile minorităților, la transit și la comerț prevede în forma lui o obligațiune care s'ar putea cu greu admite — chiar față de un vrășmas învins — și departe de a-i îndulci efectele, proiectul de tratat, pe care Marile Puteri vor să-l impună României, conține considerente jiguitoare la independența acestui stat, de cari guvernul român nu poate lua cunoștință fără a protesta.

Dupăce arată mai departe urmările rele ce ar urma pentru România dacă ar primi condițiile de pace ce i se impun, întâmpinarea se încheie cu următoarele: „Guvernul român crede că situația actuală, nu corespunde drepturilor României, din care cauză România nu poate semnă pacea dacă Consiliul suprem nu se socotește dator să revie asupra stipulațiunilor cari lovesc demnitatea și interesele țării“.

Capitalismul a prefăcut în secolul al 19-lea în primul rând și aproape exclusiv industria și mijloacele de comunicație; Socialismul cărnuia de bunăseamă că-i va aparține cea mai mare parte a secolului al 20-lea, va trebui să prefacă de-antreg agricultura. Karl Kautsky, 1901.

SOCIALISMUL IN BIBLIE.

Toată lumea știe măcar din auzite că Biblia cuprinde lucruri frumoase. Și într'adevăr găsim în biblie lucruri minunate de frumoase. Vom găsi între altele și poezii venice de actualitate, cari nu par scrise acum 3-4000 de ani, ci chiar în timpurile noastre, în 1914, 1918 și chiar în 1919.

Voi alege la întâmplare câteva rânduri din cartea cea veche a lui Iov, din Psaltri, Ecclasiast și ceva din profetii.

Iată bunăoară ce reflecții despre războiu găsim în plângerile lui Iov:

— El descopere adâncimile întinerescului și aduce la lumină umbra morții; — El înmulțește nănanile și le stăpânește; — El raslește popoarele și iarși le marginește; — El ia mintea capilor popoarelor pământului și-l lasă să rătăcească prin deserturi fără cai, și-l lasă să se poticnească cu cei nebuni. (XII, 22-25).

După cum vedeți în secolul al XX, omenirea e aceeași ca în timpurile lui Iov.

Dar și pe atunci se găsea un popor care mai avea ceva morală. Iată ce găsim în psalmii regelui David:

— Dumnezeu, da îndecățile tale regelui. — Ca să judece pe poporul tău cu dreptate, și pe săracii tăi după drept. — Munții să aducă pace poporului și să coloneze îmbelșugare. — Să dădă săracii poporului și să ajute pe fiii sărăcuilor și să s'armă pe cei apăsători. (LXXII, 44).

Munții trebuiau să aducă pace poporului cărții, dincolo de ei erau popoare barbare pentru cari războiul era o îndeletnicire naturală. Israel trebuia să lupte cu vecinii săi barbari, erau par'că timpuri de blestem destinate războiului. Sub această lumină putem înțelege imaginea ce o găsim în Koheleth (Ecclasiast) despre destinul vremurilor:

— Toată au timpul lor și pentru tot înclăt sub cer, este timp. Timp de a ucide și timp de a vindeca, timp de a dărâna și timp de a zidi, timp de război și timp de pace.

Vor veni desigur și timpurile de a vindeca și zidi, va veni și era de pace și atunci se va realiza și viziunea simbolică a lui Isaia:*)

— În aceste vremuri când se frământă o lume nouă să sperăm și noi ca blândul Isaia că va veni o zi când:

— Lăpui va locni la un loc cu mielul și leopardul se va odihni împreună cu jelu; — Vițelul și puilul lui și vitele îngrășate vor fi la un loc și un copil le va mână — Căci plin va fi pământul de știință și precum apele acopăr fundul mării. (Isaia XI, 6-8).

Înainte de a veni aceste vremuri ferice vom trece și prin zile grele, zile de foc și de sânge. Revolta îi cuprinde pe acești profeti cari propovăduiau pace și adevăr și în strigătele lor se desprind cele dintăiu cuvinte de înfrățire universală.

Poporul evreu va fi împrăștiat în Asiria, Egipt, Patras, Etiopia, Elam, Sinar, Hamat și în insulele mării, Babilonul, podoaba împăraților, va fi distrus ca Sodoma și Gomora, va veni însă și ziua când:

— Ochii celor ce văd nu vor fi întunecați și urechile celor ce aud vor fi ascultătoare; — Și inimă nesocotitorilor va cunoaște înfrățirea; — Prostul nu se va mai numi nobil și nici zgârcitul nu se va mai numi darnic. (Isaia XXXII, 3-5).

Pentru a ajunge însă la înfrățirea acestei stări de lucruri, vor trebui duse lupte grele, poporul va trebui să cucerească aceste drepturi după ce va fi stăpân pe situația economică a lumii.

— Și uneltele bogatului sunt rele, — El cugetă violenți — Ca să piardă pe cei săraci cu evnitate mincinoase, — Chiar atunci când ei eer dreptul lor. (Isaia XXXII, 7).

Înlocuind cuvintele „bogat“ și „săraci“ prin capitaliști și proletari, sau stăpâni și robi, avem o expunere a luptelor de clase formulate de concepția materialistă a istoriei. Această luptă de clase, ajunsă azi la apogeul ei, o găsim redată în toată rigurozitatea marxistă numai în aceste 4 rânduri, acum 2500 de ani.

Lumea veche va pieri însă în sânge.

— Apropiați-vă popoarelor ca să auziți și națiunilor ca să ascultați. — Auză pământul și plîntătoarea lui, — Lumea și toate făpturile dintr'ânsa! — Căci mânia lui Dumnezeu a peste toate națiunile și urgia lui peste toate oștirile lor. — Cu desăvârșire le-a nimicit. — Le-a dat măcelului și ucisii lor și cadavrele lor se aruncă, — Duhoarea lor se înalță și munții se toposes în sânge. (Isaia XXXIV, 1-3).

Pe ruinele lumii vechi se va ridica o lume nouă. Isaia îndeamnă la luptă pe eroii meniți să transforme societatea.

— Ascultați-mă voi ce cunoașteți dreptatea, — Nu va temeți de oara oamenilor și nici vă înapăimântați de batjocura lor. (II, 7).

Dar luptele vor avea un sfârșit și pe munții scâldați în sânge vor apare solii vestiitori de pace:

— Cât de frumoase sunt pe munți picioarele osiului ce dă în știne binele. — Celui ce face să se audă PACEA. (LII, 7).

Și atunci se va crea o lume nouă, se vor uită păcatele și nenorocirile lumii vechi. Va începe o viață nouă pe un pământ nou:

— Iată, creez ceruri nouă și un pământ nou — Așa că nu se vor aminti cele de mai înainte și vor fi date uitării — Ci va veți bucura și va veți vesei în etern de cele ce creez — Lupul și mielul vor paște împreună și leul va mânca la un loc cu bouul și pâinea șarpei lui va fi țărâna. (LXV, 17, 18 și 25).

Și atunci va începe domnia Adevărului și Dreptății, cultul Științei și al progresului. Vor cădea toate credințele și obiceiurile păgâne, vor dispăre războaiele și popoarele înfrățite vor fi conduse de Dumnezeu Pacii, cum ne arată Isaia în primele sale profetii:

*) Isaia a trăit între 785-694 înainte de Hs deci cu 400 de ani înaintea lui Platon.

— Și el va judeca între națiuni și va hotărî între popoare multe; — Și își vor face sabie în fiare de plug și lancele lor în cosoare. — Popor asupra alui popor nu și va mai ridica sabia și nici nu vor mai fi războiesci. (II, 4).

Nu numai la Isaia vom găsi această credință în Dreptate. E o credință pe care o găsim la toți profetii.

Citind cărțile profetilor vom constată odată cu Renan, că ideea care se repetă mereu la vechii profeti, acest cult curățit al lui Israel va ajunge religia neamului omenesc. Nu mai e vorba de un cult aparte, ci de cultul universal de domnia dreptății.**)

Să spicuiam și cărțile celorlalți profeti și vom vedea aceeași dorință de pace, aceleași profetii despre distrugerea organizației actuale a omenirii și ivirea unor timpuri mai bune. Astfel în scrisoarea trimisă de Ieremia către bătrânii și poporul din captivitate în Babilon, găsim cel mai frumos îndemn pentru pace:

— Să cântați pacea cetății în care v'am strămutat și vă rugați lui Iehova pentru dânsa; căci în pacea ei veți avea și voi pace. (Ieremia XXIX, 7).

La Ieremia vom găsi ca și la Isaia, Mica și Ioel viziunile ultimelor războaie ale popoarelor și scene din viitorul fericit al păcii eterne.

Chiar și la Haggai, contemporanul lui Zembabel, care a scris mica lui carte în anul al doilea al domniei lui Darin, găsim o schemă a timpurilor mestance pe cari le trăim astăzi:

— Căi-vor cereți și pământul și vor răsturna tronurile regatelor și vor sfărâma puterea împăraților popoarelor. — Voi răsturna casele și că areții lor și se vor prăbuși fiecare de sabă fratelui său. (Haggai II, 21-22).

Toată morala biblică e clădită pe pace și de aceia în toată literatura protestbolică și talmudică vom găsi același cult al păcii ca și la profeti și aceiași revoltă contra nedreptății.

Mă voi limita numai dând câteva citate din „Pirke Aboth“.**)

Iată cum învață pe discipolii săi blândul filozof Hilel:

— Să iubiți pacea și să luptați pentru pace, să iubiți pe oameni și să-i adaptați la izvoarele științei. (I, 12).

Tot în primul capitol din „Aboth“ vom găsi acea maximă celebră a lui Simon Ben Gamliel:

— Pe 3 principii se sprijină lumea: pe Adevăr, Dreptate și Pace. (I, 18).

Tot în Aboth vom găsi idei mai revoluționare talmudistilor tineri, propagandiști ai forței și acțiunii. Între aceștia e Semaia, un spirit foarte revoluționar, care a fost des cenzurat și comentat de bătrânii teoreticieni, contemporanii lui.

Iată ce spune acest Semaia:

— Îubește munca și mîșto și să nu fi sluga regimului stăpânitor. (I, 10).

Un alt „socialist revoluționar“ e Camiel Ben Rabi Iehuda. Iată ce spune între altele acest tovarăș al lui Semaia:

— Să vă păziți guvernarea fiindcă nu primesc pe oameni decât la nevoie, se arată amoi când au ceva de profitat și nu ajută pe cel strămutat. (I, 10).

Și în frământările sociale de astăzi când înțrăm în epoca meslădică întrevăzută de profesorii bibliei, în fruntea jertfelor pentru Pacea universală a Omenirii vom găsi, tot aceleași idei călăuzitoare propovădite de Hilel, Simon ben Gamliel, Cambliel bem Rabi Iohuda.

Din „Socialismul“. L. F. Colodion. *) Ernest Renan: Judaism and Christianity (1883). **) „Pirke Aboth“ (Maximale părinților noștri) au fost scrise de Rabi Nathan din Ierusalim (sec. II d. Hs.). Au fost traduse în limba latină de Francisc Taylor ministrul la Cantorbéry (Londra 1651) și apoi în toate limbile culte.

„Se stinge democrația Ardealului“.

Ziarul „Banatul“ din Timișoara scrie: „In toamna anului 1918 printr'un puternic efort, ea (democrația) a dat libertate poporului românesc din Ardeal și apoi a dispărut. Poate că a pierit, poate că este numai încetășată undeva de oameni rău înțelegători ai zilelor de azi, dar în orice parte am căuta-o, noi nu o mai găsim...”

„In locul slujbașilor de ieri au venit slujbașii de azi, cari din nepricepere sau de prea multă învățătură, întrevăzută tot aceleși procedee, pe care le întrevăzintă șbirii stăpânirii de ieri. Dar câtă vreme sub stăpânirea de ieri se găseau în rândurile poporului oameni înțelegători, advocați, preoți, învățători, însuși țineri de universitate, cari protestau la fibra, în presă și în fața tribunalelor contra nedreptăților și împilărilor venite dela slujbași, astăzi toată această pleiadă de apărători însușiți, acești stâlpi puternici ai democrației noastre au dispărut cu toții.

„Glasuri izolate nu sunt ascultate. „Presă e moartă...! „Cine ar îndrăzni în astfel de împrejurări să mai creadă în puterea miraculoasă de regenerare, ce se presupunea, că rezidează în „democrația Ardealului“? „Acestă democrație o căutăm zadarnic... nu o mai găsim! „Undeva... părăsită... ea se stinge! „... Luați seama, domnilor, că am apucat pe o cale greșită!“

Publicăm rândurile acestea adevărate ale ziarului bănățean și însemnăm cu bucurie curajul neobișnuit la slugarnica presă românească de azi din Ardeal, cu care bineînțește starea de nesuferit în care ne aflăm și care nu se deosebește întru nimic de ceea ce-a fost odinioară.

Rezultatul săptămânei de agitație.

Săptămâna de agitație ce a hotărît-o comisia presei, deși n'a adus un rezultat dorit, totuși s'a făcut ceva.

Rezultatul nu este mulțumitor pentru că stănd în fața alegerilor trebuia să se lucreze cu un interes deosebit pentru presa socialistă și trebuia ca abonații să se dubleze cel puțin, să nu crească abia cu 10-12 procente.

Pentru că în fața alegerilor fiecare cetățean trebuie să cunoască planul nostru de luptă și programul partidului.

Toate acestea nu le pot afla de cât din ziarele socialiste. Lucrați deci mai departe pentru răspândirea „Tribunei Socialiste“.

În săptămâna de agitație dela 23 până la 30 August tovarășii au făcut următoarele abonamente noi:

Table with 2 columns: Name and Amount. Tribuna Socialistă 1320 abonamente, Wahrheit 658, Erdélyi Munkás 410, Total 2388.

Doau mii trei sute de noi luptători în tabăra socialistă într'o singură săptămână totuși însemnează ceva. De s'ar lucra așa încontinuu tabăra noastră ar crește considerabil și în scurt timp am trezi la conștiință întreg poporul muncitor. La luptă tovarăși ca să ajungem cât mai repede la izbândă!

Pentru Tribuna Socialistă

Table with 2 columns: Name and Amount. Emissione de 3000 bonuri a 25 Lei. Replătibile în doi ani cu 10% interese. Au mai subscris următorii: Tov. Ioan Lazar 8 bonuri 200 Lei, Em. Socor 4 100, Absolon Faur 3 75, George Zuralau 2 50, Nicolae Simtion 2 50, Vasile Goguța 2 50, Ilariu Baciu 1 25, Panait Popescu 1 25, I. Calitărănescu 1 25, A. Bucureșteanu 1 25, Total 625 Lei, Suma din urmă 15200, Total 15825 Lei.

Ridicarea restricțiunilor de circulație în regiunile alipite.

Marele cartier general anunță: Pentru înlesnirea călătoriei din vechiul regat (exclusiv Dobrogea) în zona militară adică provinciile alipite și Dobrogea, și invers, s'au luat următoarele dispozițiuni:

În principiu circulația pentru supușii români devine liberă fără a mai fi nevoie de permisele Marelui Cartier general sau a corpului de armată etc. până la o linie, care trece prin: In Basarabia lacul Alibei, localitățile: Divizia, Volontirovca, Cașeni, Mireni, Kișinău, Orhei, Telenești, Bălți, Baraboi, Briceni, Lipsicani; linia urmează apoi cursul Prutului până la punctul unde vechia frontieră între Bucovina și județul Dorohoi atinge Prutul. Pentru localitățile citate mai sus de asemenea nu se cere permise de circulație.

În Bucovina, începând dela punctul unde vechia frontieră între Bucovina și județul Dorohoi atinge Prutul, linia urmează spre vest cursul Prutului, până inclusiv Cernăuți, coborându-se apoi spre sud vest la Storojinet prin Budeniș-Bănila, Moldovenească Sletin-Iisvor-Cărlibaba. (Pentru toate aceste localități nu trebuie permise de circulație).

În Transilvania până la linia care trece dealungul șoselei dela Cărlibaba prin Borșea, Sighetul-Marmației, Sătmar, Careii-mari, Mihalăku, Oradea-mare, Salonta-mare, Arad inclusiv toate aceste localități fără permis.

În Banat linia merge începând dela Arad în lungul cursului râului Mureș și apoi urmează până la Dunăre linia de demarcație care desparte zona din Banat ocupată de români de cea ocupată de sârbi.

În Dobrogea până la linia de sud a județului Constanța.

Bine înțeles că supușii români vor trebui în orice caz să poarte asupra lor biletul de identitate. (Carte de legitimație personală), eliberat de autoritatea comunală (la sate), sau polițienească (la orașe), cuprinzând semnamente exacte și semnătura posesorului. Aceste bilete de identitate nu au nevoie de nici o viză specială a autorităților militare, însă trebuie să fie eliberate de cel mult șase luni.

Militarii români trebuie să poaseze în timpul călătoriei ordinul de serviciu sau biletul de voie regulamentar, în care să fie prevăzută localitatea de destinație.

Datorie! nime sublim și mare, tu care nu ascunzi în tine nimic agreabil, nimic care să implice însurare ci numai supunere, care nu ameninți cu nimic din ceea ce putea deștepta în suflet o aversiune naturală și înfricoșătoare pentru a pune în mișcare viața, ci pui în mod simplu o lege care găsește prin ea însuș acces în suflet și care cu toate acestea câștigă ea însuș, contra voinței noastre, venerațiunea, (dacă nu întotdeauna ascultare) în fața căreia toate vicile noastre amfesc, cu toate că ele lucrează în secret contra ei; care este origina demnă de tine și unde se găsește rădăcina trunchiului tău nobil, care respinge cu mândrie orice înrudire cu vicile, rădăcină din care să deridăm, ca origina, condițiunea indispensabilă a singurii valori pe care oamenii și-opoi da ei însuși? Kaut.

ȘTIRI

Cum va alege orașul Târgul Murăș un deputat? Am așteptat destul mult timp ca decretul despre împărțirea cercurilor electorale să apară în fine. Credeam că publicarea lui întârzie pentru că resortul de organizare să nuzesc oamenii a face un lucru temeinic și întreg. Iată că acum avem în fața noastră și acest decret. N'avem răgaz să-l cercetăm din fir în păr, trecem numai cu ochii peste el. Ne oprim la județul Murăș-Turda. Aici decretul apărut în „Foaia Oficială“ spune: „Orașul Târgul-Murăș va alege un deputat cu vot proporțional.“ Ce naiba? Un deputat cu vot proporțional? Cum se va face asta? Vor alege și ungurii și românii câte o jumătate de om, iar cele două jumătăți puse laolaltă vor forma pe deputatul ales cu vot proporțional? La tot cazul va fi foarte interesant. Nimeni nu poate spune că decretul d-lui Suciu n'ar fi destul de temeinic...

Femeile vor avea drept de vot în Italia. Parlamentul italian a pus vot pentru a se da drept de vot femeilor la alegeri.

Guvern socialist în Ungaria? Ziarele publică niște știri din Budapesta că după plecarea lui Friedrich dela guvernul Ungariei ar fi încercat mai mulți să ia cârma țării fără să le reușească. Se vorbea de un guvern în frunte cu Lovász, apoi de Vázsonyi, cari n'au putut face față situației. Iar acum s'ar fi luat însărcinarea cu formarea noului cabinet ungar tovarășul Ernest Garami, care va primi și reprezentanți de-ai partidelor burgheze în noul cabinet, dar majoritatea o vor compune o socialistii. Nu știm încă ce e adevărat din această știre, dar în tot cazul ar fi o soluție nemerită pentru a tranșa criza politică.

Înțelegere între bolșevici și Antantă. Circulă știri că Republica sovietelor din Rusia ar fi propus pacea Conferinței aliaților din Paris, iar Aliații ar fi recunoscut Rusia sfaturilor și ar fi intrat în tratative. Știrea este îmbucurătoare însă e posibil să fie numai simplă presupunere sau invenție a vreunei agenții telegrafice cum s'a mai întâmplat în trecut.

Ridicarea cenzurii. Agenția Volia arată că cu începere dela 5 Septembrie se va suprima cenzura telegrafică pentru toate telegramele directe provenite din Germania și Austria. Cenzura rămâne pentru Jugoslavia, Boemia, Ungaria, România.

Domnii petrec în desfrân. Ziarul „Socialismul“ din București publică o interesantă anchetă asupra desfrăului exercitat în Capitală pe o scară întinsă, de parasiți cari risipesc în plăceri scârboase aurul muncii cu sudori de țărani și muncitori. Capitaia petrece! Varieturi (teatre cu femei goale). Șampanie (beutură domnească), prostituție (femei pierdute), risipesc bucurie voastre, în timp ce voi nu aveți ce mânca. Gazeta numită publică câteva spectacole (icoane) ale trântorilor de noapte ai Bucureștilor, sub o formă glumească, dar ura ce simți când vezi atâta putregai social te face să scrâșnești din dinți.

Părerii cinstite asupra politicii din Ungaria. Ziarul „Bucovina“ scrie următoarele: „Noul guvern ungar din Budapesta de sub președenția d-lui Friedrich va fi respins de unanimitatea democrației cinstite a lumii. Nu ezitam să spunem, că dacă n'ar fi baioneta română care să menție ordinea, muncitorimea social-democrată din Budapesta ar fi măturat pe dl Friedrich și pe camarazii săi în 24 ore. Căci acest guvern de stafi (strigo) ieșite din mormânt în care revoluția ungară băgase burghezia șovinistă maghiară, nu se poate lauda nici măcar cu un ministru socialist. Tot ce e democrat a refuzat să conlucreze cu dânsul. Și după ce a întâmpinat acest refuz, își permite să spule în notificarea sa ce a adresat aliaților, că el nu voiește să se adreseze „profesioniștilor social democrației“. Acești „profesioniști“ sunt luptătorii cinstiți și desinteresati pentru cauza muncitoare, sunt singurii oameni curați pe cari i-a avut Ungaria. Nu credem ca aliații să aprobe acest guvern. Dar chiar de ar fi adevărat că unii diplomați de-ai lor ar vedea cu ochi buni restaurarea Habsburgilor, la care duce și noul guvern ungar, — apoi iată un caz unde politica de rezistență se impune.“

Recensământul în Bucovina. Se cunosc acum însăși datele recensământului (adecă numărătoarei) populației Bucovinei, sfârșit zilele acestea. Ele sunt vrednice de luat în seamă sub toate raporturile. Populația totală, fără orașul Cernăuți, de 716.588, este alcătuită astfel după naționalități: Români 367.149, Ruteni 215.605, Germani 52.914, Evrei 43.655, Poloni 23.301, Unguri 10.182, Armeni 282, Alte naționalități 3.500.

Noul comandant militar al Transilvaniei. General N. Petala, comandantul Corpului VI de armată, a fost numit și comandant militar pentru Transilvania, Rânat și părțile ungurene de sub autoritatea administrativă a Consiliului Dirigent, însărcinat fiind cu siguranța statului și îndeplinirea puterii executive. În acest scop d'sa s'a restabilit la Sibiu.

Atențiune!

Aduc la cunoștință tuturor secretarilor de secțiuni, că cele mai noi cărți de membru pentru darea de partid sunt gata. Toți acei, cărora le lipsesc să se adreseze secretariatului central, Sibiu Rosenanger Nr. 14. Secretarul primului.

Către tovarășii cari a primit chitanțiere în Sibiu.

Sunt rugați ca fără întârziere să aducă chitanțierele primite la administrație în strada Rosenanger 14, pentru a fi luate în seamă și abonamentul de până aci înscris.

Administrația „Trib. Soc.“ Redactor responsabil: IOSIF JUMANCA Editor: TRON ALBANI Proprietatea Partidului Socialdemocrat din Ardeal și Banat. Tiparul tipografic W. KAPPST, Sibiu, Str. Orizont 10. Cenzurat de: Subloc. Bucur.